

WWF

1/2024

Lehti elävän maapallon puolesta

KESTÄVÄ KAHVINVILJELY TORJUU METSÄKATOA

ANNA TUNTI LUONNOLLE

Earth Hour kannustaa tekoihin luonnon ja ilmaston puolesta.

TIETOA TASSUNJÄLJISTÄ

Uusi tutkimusmenetelmä tekee lumijäljistä tutkijoiden aarreaitan.

KUUTIT KERÄÄVÄT VOIMIAAN

Kirjailija Henriikka Tavi julisti saimaannorpalle pesimärauhan.

SISÄLLYSLUETTELO

7 Muurahaiskäpy on maailman salametsästetyin laji

13 Earth Hour kerää luontotokeja uudella tavalla

16 Lumijäljistä saatava tieto auttaa suojelussa

Sivu 8

Vastuullinen kahvinviljely auttaa luontoa Vietnamin

- 6** Kaivuriurakoitsija päästi kosteikkotyömaalla luovuutensa irti
- 18** Samoilla reviireillä saimaannorpan kanssa
- 19** Henriikka Tavi toi saimaannorpan pesimärauhan julistuksen tähän päivään
- 20** Asiaa: EU-vaalit ovat myös luontovaalit
- 21** Kentällä: Meriajokkaiden istutus on vedenalaista puutarhanhoitoa
- 22** Tuoreita onnistumisia
- 24** Kolumni: Suomalaisyriyksille sopisi luontokadon ratkaisijan rooli
- 25** Resepti: Paistetut tofunuudelit
- 26** Kummiaukeama

WWF-LEHTI

on lehti tukijoillemme Suomessa.
34. vuosikerta.

Seuraava lehti ilmestyy
kesäkuussa 2024.

Osa lehden sisällöstä
tuotetaan Suomen
ulkoministeriön tuella.

JULKAISIJA

WWF

Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki
Puh. 09 774 0100
toimitus@wwf.fi
wwf.fi
panda.org
WWF = Maailman Luonnon
Säätiö – World Wide Fund For
Nature, Suomen rahasto sr.
Y-tunnus 0215186-5

LAHJOITUSTILI

FI41 1572 3000 0111 89
MobilePay: 24620

KERÄYSLUVAT

Suomi RA/2022/549,
myönnetty 1.4.2022 koko
Suomen alueella Ahvenan-
maata lukuun ottamatta.
(Voimassa toistaiseksi
alk. 01.07.2022),
Ahvenanmaa Åland
ÅLR 2023/3397/27.4.2023
(1.7.2023-30.6.2024).
wwf.fi/keräyslupa

OSOITTEENMUUTOKSET

JA TUKIJA-ASIAT

Puh. 040 192 3112
(arkisin klo 9-16),
tukija@wwf.fi

PAINO

Punamusta
ISSN 1458-5308

Painopaperi:

UPM Fine 120g
FSC Mix -sertifioitu

TOIMITUS

Päätoimittaja:

Joonas Fritze

Toimituspäällikkö:

Minna Nyrhinen-Blazquez

Tekijät tässä numerossa:

Saana Helmi
Emma Kari
Noora Laaksonen
Kaisa Malin
Tiitu Saarikoski
Pinja Silvonon
Totti Toiskallio
Katri Virtalaakso
Heidi Volotinen

Ulkoasu:

Alexandra Antell

Taitto:

Johanna Kulmalainen

Kansi:

Kultaposkigibboni (*Normascus gabriellae*).
© iStock.com / Edwin Butter / WWF-Vietnam

Kiitos yhteisestä

MATKASTA

© LAURA KARLNI / WWF

Kun aloitin WWF Suomen pääsihteerinä vuonna 2009, vannoin ensimmäisissä haastatte-
luissa eläköityväni vasta, kun Helsingin Sörnäisissä sijaitsevan työhuoneeni ikkunasta nä-
kyvä Hanasaaren voimalaitoksen hiilikasa on saatu katoamaan. Kivihiilivuori on toiminut
jatkuvana muistutuksena siitä, että ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi riittää töitä.

Nyt voimalan toiminta on ajettu alas, hiilikasa on hävinnyt ja siirtymä kohti puhtaampaa
energiaa etenee. Niinpä voin siirtyä seuraavaan elämänvaiheeseen tyytyväisin mielin.

Pääsihteerikaudellani olemme tehneet ilmastonmuutoksen hillitsemisen lisäksi töitä sen
eteen, että luonnon köyhtyminen pysähtyisi ja luontokato nousisi julkiseen keskusteluun ja
päättökentteeseen. Vaikka uutisotsikot luonnon tilasta ovat edelleen valtaosin synkkiä, olen
toiveikas, sillä ympäristökysymykset eivät ole koskaan aikaisemmin olleet yhtä vahvasti
päättäjien agendalla kuin nyt.

Kun aloitin pääsihteerinä, meitä ”pandoja” oli 24. Jäädessäni eläkkeelle WWF:llä työ-
skentelee jo noin 85 ihmistä. Kasvu on tarkoittanut lisääntyneitä vaikuttavuutta ja lukuisia
onnistumisia, joita on näin lyhyellä palstalla mahdotonta luetella.

Sydämellinen kiitokseni paitsi rakkaille kollegoilleni myös kaikille teille, jotka olet-
te näiden 15 vuoden ajan olleet mukana tukemassa toimintaamme. Uusi pääsihteerinä,
WWF:llä jo lähes 30 vuoden uran tehnyt **Jari Luukkonen**, voi käynnistää työnsä luotta-
vaisin mielin tietäen, että WWF:llä on tukenaan valtava joukko teitä luonnosta välittäviä
ihmisiä.

Kiitollisena,

Liisa Rohweder

Liisa Rohweder

pääsihteerinä (31.3. asti), WWF Suomi

Tykkää, seuraa,
jaa ja vaikuta.
Yhdessä muutamme
maailmaa.

facebook.com/
wwfsuomi

@WWFSuomi

@WWFSuomi

instagram.com/
wwfsuomi

wwf.fi/uutiskirje

wwf.fi
wwf.fi/kummiaksi
wwf.fi/yritykset

PINNALLA NYT

TYÖNTEKIJÖIDEMME
VINKIT KEVÄÄSEEN.

KUVAT: AKI-PEKKA SINIKOSKI / WWF

SARA SALO
Markkinointiviestin-
nän asiantuntija

Varaa hetki talvivaatteiden huollolle ennen varastointia. Tuuleta ja harjaa nukkaantuneet villapaidat, putsaa ja huolla talvikengät. Säännöllinen vaatehuolto kohentaa vaatteiden kuntoa ja pidentää niiden käyttöikä.

ALEXANDRA ANTELL
Head of Brand Design

Nyt voit kylvää siemenet ja aloittaa hyötykasvien kasvatuksen! Maultaan mikään ei vedä vertoja aurinkossa kypsyneelle tomaatille. Aurinkoiselle seinustalle tai vaikka parvekeruokkuun löytyy eri lajikkeita.

Norja haluaa mineraaleja merenpohjasta

Norjan parlamentti hyväksyi tammi-kuussa esityksen laista, joka sallii syvänmeren kaivostoiminnan Norjan arktisilla vesialueilla. Syvänmeren kaivostoiminta on riski herkälle meriluonnolle, ja sen seurauksena miljoonia vuosia vanhat ekosysteemit ovat vaarassa tuhoutua. Kaivostoiminnan aiheuttamaa vaikutusta luonnolle on mahdotonta korjata jälkikäteen. Tieteellinen tieto syvänmeren ekosysteemeistä on vielä rajallista, joten kaivausten aiheuttaman tuhon laajuutta on vaikea arvioida. WWF on vaatinut tutkimukselle lisää aikaa.

Luontoliven kevätkausi käynnistyy

Kevät on WWF:n Luontoliven vilkkainta aikaa. Tuttu Norppalive on tulossa taas toukokuussa, ja osoitteessa wwf.fi/luontolive on luvassa myös muita innostavia livelähetyksiä.

Luontolive on tänä vuonna yksi Partioaitan Ympäristöbonuksen saajista. Partioaitta lahjoittaa kaikkien 365-klubin jäseniensä ostosten yhteissummasta vuosittain prosentin luonnonsuojeluun.

© LAURA KARIN / WWF

JARI LUUKKOSESTA WWF SUOMEN PÄÄSIHTEERI

WWF:n uutena pääsihteerinä aloittaa 1. huhtikuuta **Jari Luukkonen**, kun pääsihteerinä vuonna 2009 aloittanut **Liisa Rohweder** siirtyy eläkkeelle.

Luukkonen on työskennellyt WWF:ssä vuodesta 1995 lähtien, jolloin hän aloitti järjestössä projektipäällikkönä vastuullaan arktinen luonto ja sisävedet. Suojelujohtajaksi hän siirtyi vuonna 1997.

”Ilmastokriisi ja luontokato ovat yhteisiä haasteitamme, oli ihmisen arvomaailma millainen hyvänsä. Siksi haluamme innostaa yhä suuremman joukon kansalaisia, yrityksiä, päättäjiä ja muita kumppaneita pysäyttämään kanssamme ympäristön hätätilan”, Luukkonen sanoo.

”Luonnon hyvinvointi on kaiken kestävä kehityksen perusta, ja sen eteen teemme töitä jatkossakin. Meidän on oltava entistäkin vaikuttavampia, innovatiivisempia ja innostavampia, jotta saamme käännettyä kehityksen suunnan kestäväksi”, hän jatkaa.

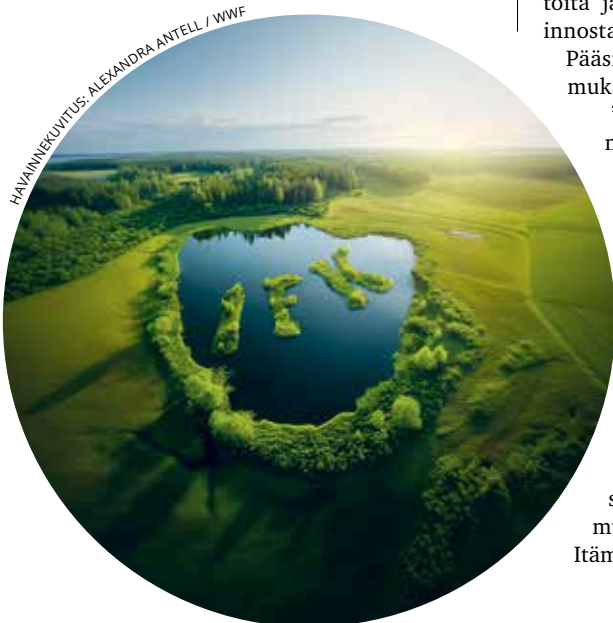
Pääsihteerin valitsi WWF Suomen hallitus. Hallituksen puheenjohtajan **Lea Kaupin** mukaan WWF saa pääsihteerikseen kokeneen johtajan.

”Liisa Rohwederin kaudella WWF Suomen henkilöstö on kasvanut 24:stä yli 80:een, mikä on tarkoittanut lisääntyntä vaikuttavuutta. Myös WWF:n talous ja brändi ovat Liisan eläköityessä vahvalla pohjalla. Halusimme WWF:n jatkavan samalla menestyksekkäällä linjalla, ja Liisan tukena vuosikaudet ansiokkaasti toiminut Jari Luukkonen oli luonteva valinta uudeksi pääsihteeriksi”, Kauppi sanoo.

WWF ja HIFK suojelevat yhdessä Itämeriä

WWF ja jääkiekkoseura Helsingin IFK ovat aloittaneet monivuotisen yhteistyön, jonka tavoitteena on suojella Itämeriä. Kumppanuuden alku keskittyy Länsi-Uudellemaalle suunnitellun, Itämeren rehevöitymistä torjuvan kosteikon rakentamiseen rahoittamiseen. Kosteikkoon rakennetaan HIFK-kirjainten muotoiset saaret. Jokainen voi osallistua projektiin lunastamalla Itämeren puolustaja -diplomin.

Hanki diplomi:

HAVAINNEKUVITUS: ALEXANDRA ANTELL / WWF

STELLA HÖYNÄLÄNMAA
Ohjelmajohtaja

Kevätretkeily on mukavaa, kun valo on jo huomasti lisääntynyt, mutta hyttyset eivät ole vielä heränneet. Lintujen konserttiin herääminen ei varsinaisesti takaa hyviä yöunia, mutta vaikuttava kokemus se on.

PETTERI TOLVANEN
Ohjelmajohtaja

Osallistu lintuatlas-kartoitukseen, jossa selvitetään kaikkien lintujen pesimäaikaista levinneisyyttä Suomessa. Kirjaa lintuhavainto ja pesimävarmuusindeksi iNaturalist-sovellukseen. Aiheesta lisää: lintuatlas.fi/inaturalist.

IIRIS KOKKONEN
Meriasiantuntija

Kevät on parasta aikaa roskatalkoiluun. Kun lumet sulavat, eikä kasvillisuutta vielä ole, roskat erotuvat hyvin ympäristöstä. Roskia kerätessä yhdistät liikunnan, säästä nauttimisen ja ympäristönsuojelun.

© PETRI PISILÄ / METSÄHALLITUS / WWF

WWF:n Panda-palkinto haettavana

WWF Suomi jakaa 26 000 euron suuruisen palkinnon, jolla edistetään ja palkitaan luonnon- ja ympäristönsuojeluhankkeita. Palkinnon voi käyttää erilaisiin tarkoituksiin – vaikkapa kaluston ja varusteiden hankkimiseen, matkakustannuksiin tai työvoiman palkkaamiseen. Tärkeintä on, että raha käytetään konkreettisiin luonnon- tai ympäristönsuojeluhankkeisiin. Palkinto jaetaan erillisestä Anderssonin rahastosta. Panda-palkinnon hakuaika jatkuu 7.4.2024 asti. Vapaamuotoiset hakemukset voi lähettää osoitteeseen pandapalkinto@wwf.fi.

WWF ja OP Ryhmä yhteistyöhön luonnon hyväksi

WWF ja OP Ryhmä aloittavat kolme vuotta kestävästä yritysyhteistyöstä ja tekevät yhdessä tekoja Suomen luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Yhteistyön tavoitteena on muun muassa turvata lähi- luontoa.

Kumppanuuden konkreettisia askeleita ovat esimerkiksi haitallisten vieraslajien torjuntaan tähtäävät toimet sekä pölytätäjähönteisten elinolosuhteiden parantaminen eri keinoin.

POHJOISMAISSA SYNTYI EDELLISVUOTTA VÄHEMMÄN NAALINPOIKASIA

Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa varmistettiin viime vuonna 83 naalin pesintää ja ainakin 357 syntynyttä naalinpentua, kertoo raportti. Pesintöjä oli noin puolet vähemmän kuin vuonna 2022. Suurin syy pesintöjen laskuun oli naalin luontaisen ravinnon, myyrien ja sopuleiden, vähyys osassa pesimäalueita. Suomessa pesimävuosi oli kuitenkin onnistunut, kun pesintöjä löytyi 4 ja pentuja syntyi 25.

”Suomen, Ruotsin ja Norjan pohjoisosissa oli runsaasti niin myyriä ja sopuleita ja sitä myöten naalipentueitakin, mutta etelämpänä Norjan ja Ruotsin tuntureilla oli jyräjoiden pohjavuosi ja siksi myös vähän naalipentueita”, kertoo luonnonsuojelun erityisasiantuntija **Tuomo Ollila** Metsähallituksen Luontopalveluista.

Vaikka pentueita olikin viime vuonna vähän, naalikannan kehitys on ollut pidemmällä tähtäimellä hyvin positiivista ja Fennoskandian aikuisten naalien kanta on kasvanut 2000-luvun vaihteen 40–60 yksilöstä 564 yksilöön.

”Pidemmällä tähtäimellä kanta on kasvanut erityisesti niillä alueilla, joilla on tehty tehokkaita suojelutoimia. Näillä alueilla tapahtuneen kannan kasvun seurauksena naalit ovat asuttaneet myös uusia alueita. Tämä korostaa pitkäjänteisen suojelutyön jatkuvuuden tärkeyttä”, sanoo WWF:n ohjelmajohtaja **Petteri Tolvanen**.

WWF VASTAA

ASKARRUTTAAKO JOKIN?
WWF:N ASIAANTUNTIJAT
VASTAAVAT.

Lähetä kysymyksesi
meille:
toimitus@wwf.fi

Miksi WWF kannattaa tuulivoimaa, vaikka tuulivoimaloista on haittaa luonnolle? ”Tuulivoima on yksi ilmastoystävällisimmistä tavoista tuottaa sähköä. Fossiilisten polttoaineiden käytön lopettaminen ja korvaaminen uusiutuvalla energialla on välttämätöntä ilmastonmuutoksen ja siitä johtuvan ekosysteemien heikkenemisen hillitsemiseksi. Samalla energian kokonaiskulutusta on vähennettävä Suomessa.

Vaikka tuulivoimalat vaikuttavat luontoon paikallisesti, ovat oikein sijoitettujen voimaloiden hyödyt luonnolle suuremmat kuin haitat. WWF vaatii, ettei tuulivoimaloita rakenneta luonnonsuojelualueille tai muille luontoarvoiltaan rikkaille alueille. Suomessa tuulivoimaloita rakennetaan lähinnä talouskäytössä oleviin metsiin. Niiden rakentamisen luontovaikutukset jäävät yleensä avohakkuita pienemmiksi, sillä voimalat ja niiden huoltotiet vievät vain pienen osan tuulivoimapuiston kokonaispinta-alasta. Myös lintujen törmäysriskiä on tutkittu perusteellisesti ja sitäkin voidaan merkittävästi vähentää, kun voimalat sijoitetaan oikein.”

© AKI PEKKA SINIKOSKI / WWF

BERNT NORDMAN
Ohjelmajohtaja

TÄLLÄ PALSTALLA HAASTATELLAAN IHMISIÄ, JOTKA TUKEVAT WWF:N TYÖTÄ.

Kaivuriurakoitsijasta kuoriutui

KOSTEIKKOTAITEILIJJA

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ • KUVAT IIRIS KOKKONEN

Carl-Erik Grönroos oli pitkään odottanut sopivaa maanrakennusurakkaa, jossa hän voisi toteuttaa luovaa puoltaan. Tänä syksynä hän loihti WWF:n kohteelle Länsi-Uudellemaalle kosteikon, jossa komeilee kolme erilaista kosteikkojen lintulajia.

Kantrimusiikki korville ja kaivinkone käyntiin. Maanrakennusurakoitsija **Carl-Erik Grönroosilla** on edessään Fiskbäckvikenin työmaa Länsi-Uudellamaalla, joka on työmiehelle kuin taidemaalarin valkoinen kanvas. Hän oli jo pitkään odottanut, että voisi tehdä työssään jotain luovaa, ja niin hän muotoili noin hehtaarin kokoiselle alueelle kosteikon, jonka saaret saivat muotonsa kosteikoilla viihtyvistä lintulajeista.

Maanomistajilla oli luonnoksessaan visio, että kosteikolle kohoavat saaret voisivat olla lintuja. Suunnitelmassa saaret oli piirretty kaarimaisiksi linnun silueteiksi, mutta Grönroos ajatteli, että ehkä niitä voisi vielä vähän kehittää.

”Olin jo aloittanut työt, kun WWF:ltä työtä johtanut **Iiris Kokkonen** tuli työmaalle muistuttamaan, että saarista pitäisi sitten tehdä maanomistajien toiveiden mukaisesti lintuja. Kysyin, että pitääkö niiden olla juuri suunnitelman mukaisia. Kokkonenkaan ei siinä vaiheessa osannut aavistaa, mitä minulla oli mielessä”, Grönroos kertoo.

Kokkosen lähdettyä Grönroos pisti tohinaksi ja alkoi muokata ensimmäistä saarta pystykallion kupeeseen. Aikansa urakoituaan hän kiipesi kallion laelle

katsomaan, miltä työn jälki näytti. Hän nappasi kuvan ja lähetti sen Kokkoselle.

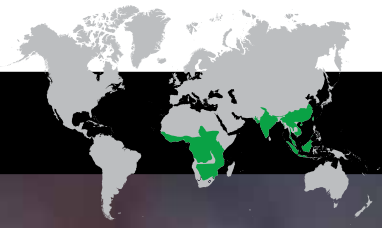
”Olin tehnyt saaresta sorsan muotoisen. Iiris vaikutti vastatessaan sekä huvittuneelta että kauhistuneelta, kun ei tainnut uskoa minun tosissaan tekevän vähän ekstraa. Mutta sitten sain sekä häneltä että maanomistajilta luvan jatkaa”, Grönroos nauraa.

Niinpä Fiskbäckvikenin kosteikolla komeilee nyt kolme saarta, jotka sorsan lisäksi mukailevat lentävää joutsenta ja punajalkavikloa.

Fiskbäckvikenin kosteikko sijaitsee aivan merenlahden rannan tuntumassa, missä se torjuu Itämeren rehevöitymistä imemällä itseensä ravinteita ja pidättämällä vettä. Se myös tarjoaa ravintoa ja elinympäristön monille lajeille.

Grönroosin rakentama lintukosteikko rakentui WWF:n RANKKU-hankeessa, jossa kunnostetaan ja ennallistetaan rannikon elinympäristöjä Länsi-Uudellamaalla. Paikallisena Grönroos uskoo palauttavan kohteelle nähdäkseen, miten saaret muovautuvat ajan kuluessa ja saapuuko sinne asukkaita.

”Ehkä nämä linnunmuotoiset saaret on tapani jättää jotain puumerkkiä tekemääni työhön”, Grönroos pohtii. ■

Muurahaiskävyt (*Manidae*)

Muurahaiskäpy on yöeläin, jonka tunnistaa kävyn kuorta muistuttavista ruskeista suomuista. Nimensä mukaisesti tämän nisäkkään lempiruoka on muurahaiset.

Muurahaiskäpyjä on kahdeksan eri lajia. Näistä neljä asuu Aasiassa ja neljä Afrikassa. Eläin viihtyy metsissä ja ruohotasangoilla ja elää pääasiassa yksin. Kaikki muurahaiskäpylajit ovat uhanalaisia ja rauhoitettuja.

Uhattuna muurahaiskäpy käpertyy rullalle suojaten päänsä. Pitkällä hännällään se voi pelottaa mahdollisen saalistajan pois, sillä sen suomut ovat terävät. Suomut eivät kuitenkaan tehoa salametsästäjiin. 2010-luvulla yli miljoona muurahaiskäpyä salametsästettiin Kiinan ja Vietnamin markkinoille, sillä

muurahaiskävyn lihaa pidetään arvokkaana herkkuna, ja sen suomuja on käytetty perinteisessä kiinalaisessa lääketieteessä monen vaiivan hoitoon. Kesäkuussa 2020 Kiinan hallitus viimein kielsi suomujen käytön, mikä oli iso askel lajin suojelulle. Muurahaiskävyn kysyntä on kuitenkin kasvussa Afrikassa, ja sen nahasta tehdään tuotteita myös Yhdysvaltoihin.

WWF auttaa muurahaiskäpyjä ympäri maailmaa suojelemalla niiden elinympäristöjä ja työskentelemällä salametsästystä vastaan. Esimerkiksi Nepalissa WWF Suomen ja ulkoministeriön tukemalla hankealueella elää muurahaiskäpyjä, kuten myös Vietnamissa, jossa WWF suojelee luontoa osana kestävästä kahvinviljelyä edistävää hanketta.

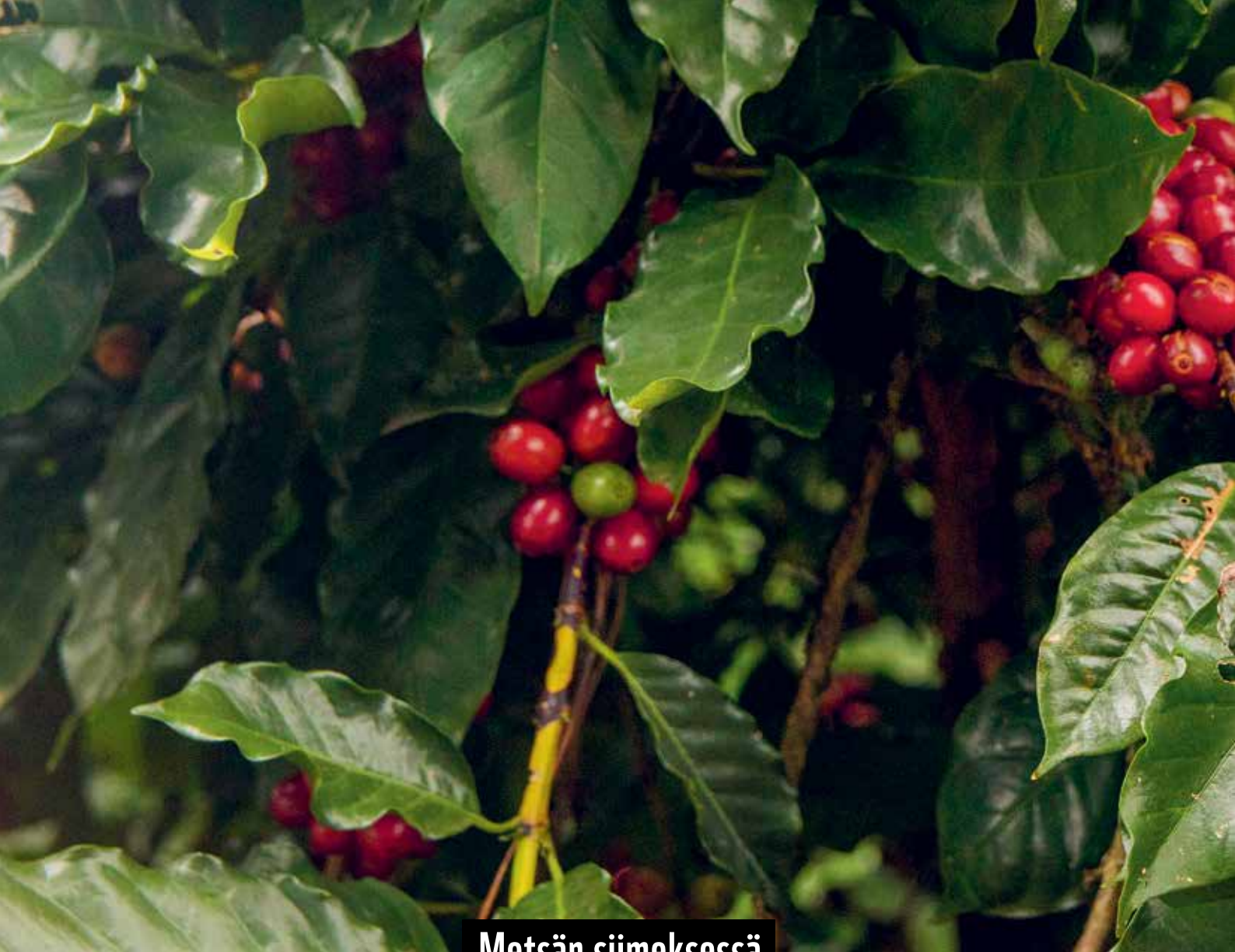
FAKTA:

Muurahaiskäpy on maailman eniten salametsästetty laji. Arvioidaan, että yksi muurahaiskäpy metsästetään joka kolmas minuutti.

Muurahaiskäpyjen populaatioiden koosta on hyvin vähän tarkkaa tietoa, mutta populaatiotiheydet ovat laskussa lajin kaikilla elinalueilla.

Muurahaiskäpynaaras synnyttää yhden poikasen kerrallaan, joskus harvoin kaksoset.

Metsän siimeksessä

KASVAA KAHVIA

TEKSTI TIITU SAARIKOSKI • KUVAT NGUYEN DUC KHOA HUAN

Keski-Vietnamissa vehreät vuoristometsät ovat kutistuneet tilkkutäkiksi muun muassa kestäättömän kahvinviljelyn vuoksi. WWF tukee kahvinviljelijöitä siirtymisessä metsäpeitteiseen viljelyyn.

Olo on kuin vuoristoradassa, kun mutkittelemme pitkin kapeita teitä Keski-Vietnamin vuoristossa. Tien vierustoilla laiduntaa vesipuhveleita, lemmiä ja vuohia, joita ohi kiihtävä minibussimme ei näytä juuri kiinnostavan.

Auton ikkunasta avautuvat myös näkymät loputtomalta näyttävään kahvipensaiden rivistöihin. Kauempana viljelmät erottuvat aukkoina metsäisissä rinteissä. Ranskalaiset toivat kahvin tänne 1900-luvun alussa, ja nyt sata vuotta myöhemmin

Vietnam on maailman toiseksi suurin kahvinuottajamaa.

Quang Trin maakunnassa kahvinviljely on yksi tärkeimmistä elinkeinoista. Samalla se on uhka luonnon monimuotoisuudelle, sillä kahvinviljelmät on pääsääntöisesti perustettu trooppista metsää raivaamalla. Jylhät vuoristometsät ovat hakkuiden myötä sirpaloituneet yksittäisiksi saarekkeiksi.

”Lajit sinnittelevät täällä todella pienillä alueilla, eivätkä ne pääse siirtymään suojelualueelta toiselle, mikä olisi tärkeää muun

muassa lajien geneettisen monimuotoisuuden kannalta”, sanoo WWF Suomen hankekoordinaattori **Le Vo**.

Quang Tri sijaitsee Annamin ylängöllä, jossa elää useita uhanalaisia lajeja, kuten aasiannorsuja ja muurahaiskäpyjä.

Ympäriällämme avautuvat kahvinviljelmät sijaitsevat kahden luonnonsuojelualueen välissä. Niiden ylittäminen on villieläimille korkean kynnyksen takana, sillä yksipuolinen kahvinviljelmä muistuttaa niiden näkökulmasta autiomaata: siistissä rivissä

”Kahvinviljely on yksi niistä elinkeinoista, joita ilmastonmuutos hankaloittaa merkittävästi.”

Yksipuolisella monokulttuuriviljelmällä kahvipensaat ovat paahtavan auringon armoilla. Kahvinviljelijä Tran Van Cuong on huomannut varjostavien puiden monet hyödyt.

kasvatvat kahvipensaat eivät tarjoa suojaa, levähdyspaikkoja tai ravintoa.

Tilanteeseen on kuitenkin tulossa muutos, sillä seuraavien vuosien aikana yksipuoliset kahvipellot on tarkoitus muuttaa metsäpeitteisiksi viljelmiksi osana WWF:n ja kahviyrittäjä Slow'n hanketta.

”Kahvipensaiden sekaan istutetaan puita, ja kasvaessaan ne muodostavat suojelualueiden välille metsäpeitteisen käytävän. Se mahdollistaa lajien liikkumisen ja lisää myös itsessään viljelmien monimuotoisuutta, kun

esimerkiksi linnut voivat pesiä kahvin seassa kasvavissa puissa”, Vo kuvailee.

Puut ovat avain myös kahvinviljelmien suojaamiseen ilmastonmuutoksen vaikutuksilta. Kahvinviljely on yksi niistä elinkeinoista, joita ilmastonmuutos hankaloittaa merkittävästi.

Maanvyörymiä ja rankkasateita

Koko päivän jatkunut tihkusade on muuttanut polun liukkaaksi liejuksi. Kahvinviljelijä **Tran Van Cuong** johdattaa joukkoamme var-

moin askelin korkeiden kahvipensasrivistöjen läpi. Nyt on kahvinkeruaika, ja viljelyksillä käy kuhina kahvinpoimijoiden kerätessä kiiltävän punaisia marjoja talteen.

Kahvinviljelmä on jo 26 vuotta vanha, mutta pensaat tuottavat edelleen hyvin. Tran on huomannut, että erityisen hyvinvoivia ovat kahvipensaat, joiden yllä kasvaa puita. Viljelmä ei nimittäin ole täysin avonainen, ainoastaan kahvipensaista koostuva monokulttuuriviljelmä, vaan siellä täällä kasvaa varjoa tuovia puita. ▶

”Puun varjossa kasvava kahvipensas tuottaa marjoja tasaisemmin. Marjojen laatu on myös parempi, ja pensassa on vähemmän sairauksia”, hän sanoo.

Auringon porottaessa pilvettömältä taivaalta lämpötila nousee helposti yli Arabica-kahvin ideaalin kasvilämpötilan. Metsäpeitteen avulla kahviviljelmää voidaan suojella helteeltä ja muilta ilmastomuutoksen vaikutuksilta, jotka uhkaavat kahvinviljelyä yhä enenevässä määrin.

Lähes kolme vuosikymmentä kestäneen uransa aikana Tran on nähnyt omin silmin, kuinka lämpenevä ilmasto vaikuttaa elinkeinoon.

”Sadekaudet ovat aiempaa arvaamattomampia ja kestävät kauemmin kuin ennen. Sateen jatkuessa kauan kahvin laatu huononee: marjat halkeilevat, eivätkä kelpaa enää myytäväksi.”

Sateen vaikutukset näkyvät myös jalkojemme alla. Rinne, jossa seisomme, on ennen ollut tasainen viljelmä, mutta sateesta johtuva eroosio on vuosien saatossa muo-

vannut sitä. Sateella ja eroosiolla on myös vaarallisempia vaikutuksia.

”Tuolla tapahtui kaksi vuotta sitten maanvyörymä”, sanoo Tran viittilöiden toiselle puolelle viljelmää. Siellä vihreyden seasta erottuu punaruskea juova, johon istutetut kahvipensaat ovat selvästi muita nuorempia.

Maanvyörymät ovat Tranin mukaan lisääntyneet viime vuosina. Maa-aineksen vyöryessä valtavalla voimalla alas rinnettä se repii mukanaan kahvipensaat ja tuhoaa sadon. Maanvyörymät ja tulvat vaativat joka vuosi myös ihmishenkiä Vietnamissa. Vain joidenkin kilometrien päässä kokonainen sotilastukikohta jäi maanvyörymän alle vuonna 2020, ja 20 sotilasta menetti henkensä.

Kahvista ei makseta reilua hintaa

Suurin osa maailman kahviviljelmistä on edelleen yksipuolisia monokulttuuriviljelmää, vaikka ne ovat haavoittuvaisempia ilmastomuutoksen seurauksille ja tuottavat huonompilaatuista kahvia. Kahvipensaiden

sekaan istutettavien puiden hyödyt tuntuvat kuitenkin olevan hyvin viljelijöiden tiedossa. Useilla kahviviljelmillä näkyikin joitain varjoja tuovia puita, mutta täysin metsäpeitteisiä viljelmää vieraillemallamme alueella ei vielä ole.

”Moni viljelijä olisi kyllä halukas kokeilemaan metsäpeitteistä viljelyä, mutta resursien puute muodostuu esteeksi”, selittää paikallista kahviosuuskuntaa pyörittävä **Nguyen Thi Hang** tilannetta. Osuuskunta ajaa paikallisten kahvinviljelijöiden etuja ja järjestää jäsenilleen muun muassa koulutuksia.

”Siirtymään vaaditaan useita investointeja, kuten lannoitteita, puuntaimia ja työvoimaa. Hyödyt taas alkavat näkyä vasta parin vuoden päästä taimien istuttamisesta, kun puut kasvavat.”

Metsäpeitteisen viljelmän perustaminen on suurimmalle osalle kahvinviljelijöistä käytännössä mahdotonta ilman ulkopuolista tukea. Moni tulee heikosti toimeen, sillä kahvista maksettu hinta ei riitä aina

Nguyen Thi Hangin kahvilassa on myynnissä paikallisten viljelijöiden kahvia.

WWF edistää kestävästä kahvinviljelyä Vietnamissa

- WWF:n ja kahviyritys Slow'n Prosperous Farmers and Forests Partnership -hankkeessa tuetaan kahvinviljelijöitä siirtymässä metsäpeitteiseen viljelyyn.
- Kun kahviviljelmien sekaan istutetaan puita, viljelmät ovat paremmin suojassa ilmastomuutokselta. Lisäksi ne lisäävät luonnon monimuotoisuutta.
- Hankkeen tavoitteena on muuttaa 2500 hehtaarin edestä kahviviljelmää metsäpeitteiseksi ja parantaa 2000 pienviljelijän toimeentuloa.
- Kahviviljelmät muodostavat ekologisen käytävän kahden luonnonsuojelualueen välille ja mahdollistavat lajien liikkumisen niiden välillä.
- Lisäksi osana hanketta ennallistetaan maanvyörymissä tuhoutuneita luonnonmetsäalueita ja tuetaan suojeletoimenpiteitä, kuten metsien partiointia, suojelealueilla.
- Nelivuotista hanketta rahoittaa Tanskan ulkoministeriö.

Ho Van Gioi hioo bambuastiaa. Bambun viljely tuo tuloja kyläläisille ja säästää luontoa, sillä sen viljelemiseksi ei tarvitse raivata metsää.

edes kattamaan työn kustannuksia. Kahvin markkinahinta voi vaihdella rajusti lyhyenkin ajan sisällä, mutta viljelijän on kuitenkin myytävä kahvimarjat silloin kuin ne ovat kypsiä, riippumatta siitä, mikä kahvin markkinahinta juuri silloin on.

”Yksi hankkeemme keskeisistä tavoitteista on parantaa kahvinviljelijöiden toimeentuloa. Metsäpeitteiset viljelmät tuottavat samankokoisella maa-alalla enemmän ja parempilaatuista kahvia, josta viljelijä voi saada paremman hinnan”, Vo sanoo.

Sade ei hellitä, ja jännitämme, onko tuore maanvyörymä kenties katkaissut tien kylään, jonne olemme matkalla. Vanhojen maanvyörymien jälkiä näkyy siellä täällä: aivan kuin joku olisi leikannut veitsellä pois siivuja metsäisistä rinteistä.

Paikalliset suojelevat ainutlaatuista luontoa

”Kun muutin tänne vuonna 1997, alueella eli vielä paljon villieläimiä. Muistan nähneeni läheisessä solassa jopa tiikereitä ja norsuja. Erityisesti ison tien rakentamisen jälken villieläinten määrä on kuitenkin vähentynyt huomattavasti, eikä esimerkiksi norsuja ole nähty täällä enää vuosiin, kertoo **Ho Van Chien**.

Olemme päässeet perille kohteeseemme, Chen Venhin kylään, ja istumme bambusta punotulla lattialla keskustelemassa kylämetsäyhteisön johtajan kanssa. Rakennus seisoo parin metrin korkeudessa paalujen varassa, suojassa jokavuotisilta tulvilta.

Chen Venhin kylämetsäyhteisön vastuulla on 800 hehtaarin kokoinen alue Bac Huong Hoan suojelualueesta, jonka kyljessä sijaitsevista kahviviljelmistä on nyt tarkoitus tehdä monimuotoisempia. Vietnamilaiset kollegamme ovat monille kyläläisille tuttuja entuudestaan, sillä WWF Vietnam on tukenut paikallisia kyläyhteisöjä jo usean vuoden ajan.

Yhteistyö paikallisten kyläyhteisöjen kanssa on metsien suojelun ytimessä. Suojelu-

alueilla asuvien ihmisten toimeentulo on usein jollain tavalla riippuvaista metsien käytöstä ja tukemalla heitä ympäristön kannalta kestävien elinkeinojen harjoittamisessa voidaan vähentää painetta metsien raivaamiselle tai metsästämiselle. Tätä toimintaa vahvistetaan myös osana WWF:n ja Slow'n hanketta. Chen Venhin kyläläiset esimerkiksi kasvattavat bambua metsän seassa. Bambua voidaan kasvattaa ilman arvokkaan metsän raivausta, ja kyläläiset saavat tuloja myydessään bambusta valmistettuja esineitä, kuten koriste-esineitä ja pillejä.

Kylämetsäyhteisöjen jäsenet saavat tuloja myös suojelualueella partioimisesta. 30-vuotias **Ho Van Gioi** on partioinut suojelualueella säännöllisesti kolmen vuoden ajan. Yksi partiointireissu kestää kymmenen hengen joukolla yksi tai kaksi päivää. Jotta koko alue saadaan katettua, he jakaantuvat kolmeen ryhmään, jotka lähtevät eri suuntiin.

”Etsimme merkkejä laittomasta hakkuusta sekä salametsästäjien pyydyksiä, jotka keräämme pois maastosta. Havaitut laittomuudet merkitään GPS-sovellukseen ja raportoidaan viranomaisille”, hän kertoo.

”Tyypillinen pyydys on tehty muovinarusta tai moottoripyörän vajjerista. Ihmisille ne ovat vaarattomia, mutta villieläimet jäävät niihin kiinni. Jos kohtaamme pyydykseen jääneen eläimen, joka on muuten terve, leikkaamme pyydyksen ja päästämme sen vapaaksi”, Ho kuvailee.

Salametsästäjät havittelevat yleensä villieläimiä, kauriita ja piikkisikoja, mutta pyydykset uhkaavat myös suojelualueella eläviä uhanalaisia lajeja. Vuosia jatkunut partiointityö yhdessä tietoisuuden lisääntymisen kanssa on kuitenkin Ho'n mukaan tuottanut tuloksia.

”Alussa keräsimme joka reissulla noin kolmekymmentä pyydystä, mutta määrät ovat vähentyneet huomattavasti, ja nyt pyydyksiä tulee vastaan enää harvoin.”

Myös Ho Van Chien kokee, että luonnon tila on parantunut suojelutoimien ansiosta. Norsujen paluuta alueelle hän ei ole vielä päässyt todistamaan, mutta viime vuosina alueella on tavattu useita muita uhanalaisia lajeja, muun muassa raidallinen *Nesolagus timminsi* -jänis, suurikokoinen nautaeläin gauri sekä kokonainen perhe äärimmäisen uhanalaisia herttua-apinoita.

”Laosin puolella lähellä Vietnamin rajaa on tehty myös havaintoja tiikerin jäljistä. Ehkä tiikerikin voisi vielä joskus palata vanhoille elinalueilleen?” ■

Näin nautit kahvista vastuullisesti

1. Kahvittele kohtuullisesti. Suomessa kulutetaan henkeä kohden lähes 10 kiloa paahdettua kahvia vuodessa, mikä on enemmän kuin missään muualla maailmassa. Voitko vaihtaa ison mukin pienempään kuppiin tai jättää yhden päivän kahvihetkestä välistä?

2. Vältä kahvihävikkiä. Suomalaiset kaatavat kahvia viemäreihin vuosittain noin 2,5 litraa henkilöä kohden. Hävikiltä välttyy, kun keittää kahvia vain sen verran, mitä tulee juotua. Jos kahvia jää yli, laita se termospulloon odottamaan seuraavaa kahvihetkeä.

3. Suosi vastuullisuussertifioitua kahvia. Esimerkiksi Luomu, Reilu Kauppa tai Rainforest Alliance -merkki kertoo, että kahvin tuotannossa on otettu huomioon ympäristö ja ihmisoikeudet.

PALJASTAVATKO IILIMADOT SAOLAN OLINPAIKAN?

TEKSTI TIITU SAARIKOSKI

Keski-Vietnamin vuoristometsissä elävä saola on yksi maailman uhanalaisimmista suurista nisäkkäistä. Harvinaisen sarvipään jäljittäminen vaatii luovia keinoja.

Vuonna 1992 tutkijat löysivät Vietnamista uuden lajin. Saola (*Pseudoryx nghetinhensis*) on pieni, vain noin 85 senttimetriä korkea nautaeläin, jolla on kaarevat sarvet ja valkoisia täpläitä päässään. Saoloita arvioidaan elävän Vietnamin ja Laosin alueella sijaitsevalla Annamin ylängöllä vain 20–100 yksilöä.

Jäljellä olevien saolujen löytäminen on tärkeää, jotta laji voidaan pelastaa sukupuuton partaalta. Se ei vain ole kovin yksinkertaista, sillä viimeisin havainto saolasta tehtiin yli 10 vuotta sitten. WWF Vietnamilla on parhaillaan käynnissä laaja projekti saolujen löytämiseksi.

”Tällä kertaa saolan on pakko tallentua kameraan, jos niitä tutkittavalla alueella on” sanoo projektia johtava **Nguyen Nhat An**.

Tutkijoilta välttymisen luulisi olevan mahdollista, sillä saolaa varten on asennettu

yhteensä 2400 riistakameraa kuuden maakunnan alueelle. Lisäksi saolatyöryhmä kerää maastosta DNA-näytteitä.

”Yhteensä kerätään 600 vesinäytettä ja 600 iilimatonäytettä”, Nguyen kertoo.

”Jos saola on esimerkiksi kahlannut joen poikki, on veteen voinut jäädä sen DNA:ta. Iilimadot taas ovat saattaneet imeä saolan verta.”

Iilimadot ovat jo vuosia olleet osa saolatutkimusta, ja vuonna 2018 iilimatonäytteestä löydettiin saolan DNA:ta. Tämänkaltaiset tiedon rippeet ylläpitävät toivoa siitä, että Annamin ylängöllä elää edelleen saoloita.

Kerätyt iilimadot kulkevat pitkän matkan Berliinissä sijaitsevaan laboratorioon asti tutkittavaksi.

Paikallisilla on usein paras tieto lajeista

Kun saola tunnistettiin omaksi lajikseen, olivat metsästäjiltä kerätyt näytteet, kuten sarvet, keskeisiä todisteita. Paikallisilla metsästäjillä on edelleen paras tieto lajeista, ja saolujen elinalueiden kartoitus aloitettiin heitä haastatteleamalla.

”Kyselimme, mitä eläimiä he ovat metsästäessä nähneet ja pyysimme haastateltavia

merkitsemään nuppineulalla kartalle, missä he olivat tavanneet eri lajeja”, Nguyen kuvailee.

Nuppineularyhmittymät kartalla kertoivat, missä ovat alueen biodiversiteettikeskittymät, joissa on paljon villieläimiä ja joissa myös saolan esiintyminen on todennäköisintä. Seuraavaksi WWF:n asiantuntijat matkustivat näille ”nuppineula-alueille” ja haastattelivat vielä perusteellisesti siellä asuvia ihmisiä. Näin saatiin rajattua 15 aluetta, joille kullekin asennettiin 160 riistakameraa.

”Tutkittavan lajin käyttäytyminen pitää aina ottaa huomioon kameraa asentaessa. Niitä ei siis voida sijoittaa luontoon aivan summamutikassa.”

Kamera kannattaa suunnata esimerkiksi sellaiseen suuntaan, jossa on saolan kulkuun soveltuva polku tai johon saola saattaisi pysähtyä syömään. Ja kamera on tietenkin asennettava oikealle korkeudelle, jotta alle metrin korkuinen nautaeläin tallentuu kuvaan.

Riistakameroista tulee läpikäytäväksi yhteensä miljoonia kuvia. Jos edes yhteen niistä on tallentunut saola, on se kaiken vaivan arvoista. ■

Anna

TUNTI LUONNOLLE

TEKSTI PINJA SILVONEN • KUVITUS KATRI VIRTALAAKSO

Tänä vuonna Earth Hour tuo mukanaan uuden, hauskan tavan osallistua maailman suurimpaan ympäristötapahtumaan. Mitä yhden tunnin aikana voi tehdä luonnon hyväksi? Entä mitä merkitsee, kun tunti kerrotaan miljoonilla yli 190 maassa? ►

RUOKA

- **Valmista** ympäristöystävällinen illallinen itsellesi tai läheisillesi.
- **Kokeile** uutta kasvisruokaravintolaa tai valitse lounasravintolassa kasvisvaihtoehto.
- **Perusta** oma yrttipuutarha keittiöön, parvekkeelle tai kasvimaalle.
- **Tilaa** WWF:n ilmainen ruokakurssi.

URHEILU JA HYVINVOINTI

- **Taita** työ- tai koulumatka kävellen tai pyöräillen.
- **Rentoudu** luonnon keskellä meditoiden tai joogaten.
- **Tutustu** uuteen ulkoilmalajiin, kuten hiihtoon, suunnistukseen tai melontaan.
- **Osallistu** etäpalaveriin tai kuuntele luentoa tai podcastia kävelylenkillä luonnossa.

Tänäkin vuonna voit olla yksi miljoonista ihmisistä, jotka sammuttavat yhtä aikaa valot ainutlaatuisen planeettamme puolesta. Maailman suurinta ympäristötapahtumaa, WWF:n Earth Houria vietetään jälleen lauantaina 23. maaliskuuta kello 20.30–21.30. Tänä vuonna Earth Hour kannustaa ihmisiä tekemään positiivisia tekoja luonnon ja ilmaston puolesta yhden tunnin ajan. Tunnin luonnolle voi antaa silloin, kun se itselle sopii, oli se sitten Earth Hourin perinteiseen kellonaikaan, keväällä tai vaikka kesällä.

Tunti ei kenties kuulosta paljolta, kunnes se kerrotaan miljoonilla ympäri maailman.

WWF:n teettämän tutkimuksen mukaan Earth Houriin osallistui viime vuonna jopa 1,3 miljoonaa suomalaista. Mikäli jokainen osallistuja olisi antanut yhden tunnin luonnolle, olisi niistä kertynyt lähes 150 vuotta hyviä ympäristötekoja pelkästään Suomen rajojen sisällä.

Symbolisesta eleestä konkreettisiin tekoihin

Earth Hour sai alkunsa Australian Sydneyssä vuonna 2007. Suomeen se rantautui ensimmäisen kerran kaksi vuotta myöhemmin vuonna 2009. Tänä vuonna tapahtumaa vietetään Suomessa 16. kertaa.

Monelle Earth Hour on tullut tutuksi valojen sammuttamisesta, mikä on perinteikäs tapa osallistua tapahtumaan. Useat tunnetut maamerkit, kuten Sydneyn oopperatalo, Rooman Colosseum, Eiffel-torni Pariisissa ja kivimiesten lyhyt Helsingin päärautatieasemalla sekä lukuisat kodit, työpaikat ja koulut näyttävät maaliskuisen lauantain iltana valomerkin maapallon puolesta.

”Valojen sammuttaminen on vaikuttava symbolinen ele, jolla osoitamme huolta ilmaston ja ympäristön puolesta”, sanoo WWF:n ilmasto-ohjelman johtaja **Bernt Nordman**.

Maailmalla Earth Hourin vaikutus näkyy myös konkreettisina suojelusaavutuksina. Esimerkiksi vuonna 2016 ympäri maailman istutettiin yli 250 000 puuta korostaen metsien tärkeyttä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Argentiinassa Earth Hour edisti senaatin lakiesitystä, joka suojeli 3,4 miljoonaan hehtaarin merialueen. Galápagossaarilla tapahtuma myötävaikutti muovien ja muiden kertakäyttöpakkausten kieltämiseen, ja Intiassa sekä Filippiineillä sillä on edistetty aurinkoenergian käyttöä yksityistalouksissa. Vuosien aikana on tehty myös lukuisia erilaisia tempauksia, kampanjoita ja aloitteita puhtaan veden, ilman ja luonnon monimuotoisuuden säilymisen eteen.

Yhdessä enemmän

Päävastuu ympäristönsuojelusta ei voi olla yksilöllillä, vaan päättäjillä ja talouselämän vaikuttajilla. Jokainen voi kuitenkin omilla arjen valinnoillaan ja päivittäisillä päätöksillään vähentää hiilijalanjälkeään huomattavasti sekä omalta osaltaan vaikuttaa yhteiskunnalliseen muutokseen. Pienilläkin teoilla on vaikutusta siihen, mikä nähdään normaalina tai tavoiteltavana.

Esimerkiksi syömällä kasvipainotteisesti, suosimalla julkisia kulkuneuvoja ja taittamalla lyhyemmät matkat pyöräillen tai kävellen sekä vähentämällä energiankulutusta, voi omaa hiilijalanjälkeään pienentää jo huomattavasti. Yksilön teot voivat myös lisätä poliittista painetta ja yritysten vastuuta, kun ihmiset vaativat päättäjiltä ja tuottajilta entistä vahvempia ilmasto- ja luonnonsuojelutoimia.

Earth Hour tarjoaa ennen kaikkea mahdollisuuden oppia, innostua ja näyttää oma välittämisenä luonnosta ja ilmastosta. Tunti muistuttaa meitä paitsi ajan rajallisuudesta, myös siitä, että yhdessä meissä on voimaa.

Tule mukaan maailman suurimpaan ympäristötapahtumaan ja anna tunti luonnolle! ■

VIIHDE

- **Vieraile** luontoaiheisessa valokuva- tai taidenäyttelyssä.
- **Katso** luontoaiheinen dokumentti tai elokuva.
- **Lue** aiheesta kertovaa kirjallisuutta ja jaa lukuvinkit kaverille.
- **Osallistu** WWF:n Earth Hour -livetapahtumaan 23.3. Helsingissä.

TAIDE JA LUOVUUS

- **Lähde** tunniksi lähiluontoon valokuvaamaan.
- **Maalaa** tai piirrä suosikkipaikkasi luonnossa.
- **Anna** vanhalle tavaralle uusi elämä entisöimällä ja tuunaamalla.
- **Järjestä** luontoaiheinen askartelupaja, jossa vain mielikuvitus on rajana.

KESTÄVÄ KEHITYS

- **Järjestä** kierrätysrinki. Kierrättäkää esimerkiksi työpaikalla tai koulussa kirjoja lukijalta seuraavalle.
- **Käy** läpi vaatekaappisi, lahjoita tai myy eteenpäin vaatteet, joita et enää käytä.
- **Ilmoittaudu** vapaaehtoiseksi WWF:n talkooleirille tai vaikka öljyntorjuntajoukkoihin.
- **Siivoa** sometilisi: lopeta epäeettisten tai kestäättömien brändien seuraaminen ja etsi uutta, inspiroivaa seurattavaa.

ULKOILU

- **Lähde** eväretkelle metsään tai vaikka merenrannalle.
- **Opiskele** oman alueesi lintu- tai kasvilajeja.
- **Tähystä** tähtiä tai bongaile revontulia.
- **Puuhaile** puutarhassa ja istuta pölyttäjäystävällisiä kasveja.

Katso lisää vinkkejä ja osallistu earthhour.fi-sivulla:

VINKKEJÄ OSALLISTUMISEEN

Kuvien ohesta löydät vinkkejä, mitä tunnin aikana voi tehdä luonnon hyväksi. Anna tunti luonnolle osoitteessa earthhour.fi ja jaa osallistumisesi somessa tunnisteilla [#EarthHour](https://twitter.com/EarthHour) ja [#tuntiluonnolle](https://twitter.com/tuntiluonnolle). Tehdään yhdessä maailman suurin ympäristötapahtuma!

Jäljet

KERTO VAT

TEKSTI **TOTTI TOISKALLIO** • KUVA **NATUREPL.COM / STEVEN KAZLOWSKI / WWF**

Eläinten jättämät tassunjäljet voivat tarjota uskomattoman tarkkaa tietoa suojelun tueksi. WWF:n yhdessä tutkijoiden kanssa kehittämä tutkimusmenetelmä auttaa ymmärtämään lumisiin olosuhteisiin sopeutuneiden lajien elämää ja löytämään keinoja niiden auttamiseksi ilmastokriisin edetessä.

Tästä on kulkenut jääkarhu.

Merijäätä peittävän lumen pintaan on painautunut jättikokoisia tassunjalkia, joista jokaisen sisään mahtuisi noin kolme aikuisen ihmisen kättä. Jälkijono jatkuu etäämmälle, ja katoaa näkyvistä kohdassa, josta lumi on sulanut.

Samalla kun sydän pamppailee jääkarhun massiivia jälkiä katsoessa, muistuttaa

sulanut lumi epävarmasta tulevaisuudesta: ilmasto lämpenee arktisella alueella moninkertaisesti maapallon keskiarvoa nopeammin, ja siksi monet pohjoisiin olosuhteisiin sopeutuneet lajit ja niiden elinympäristöt ovat vaarassa kadota. Jotta niitä voitaisiin suojella mahdollisimman tehokkaasti, tarvitaan jatkuvasti lisää tietoa. Sitä voidaan saada eläinten lumeen jättämistä tassunjäljistä.

”Kun nisäkäs painaa tassunsa lumeen, irtoaa polkuanturoista mikroskooppisen pieniä ihosoluja. Niistä voidaan selvittää eläimen DNA ja tunnistaa jäljen jättänyt eläin yksilöllisesti. Jälkien avulla voidaan siis saada tietoa esimerkiksi eri jääkarhupopulaatioista ja niiden vaelluskäyttäytymisestä”, kertoo WWF:n arktisen ohjelman vanhempi tutkija **Melanie Lancaster**.

Lancaster on osa kansainvälistä tutkimusryhmää, joka on vastikään kehittänyt uuden tutkimusmenetelmän, jonka avulla lumijäljistä voidaan saada paljon aiempaa enemmän tietoa. Menetelmä on uraauurtava, sillä aiemmin lumijäljistä on onnistuttu saamaan vain eläimen emolta periytyvää mitokondrion DNA:ta. Uuden menetelmän ansiosta lumijäljistä voidaan nyt eristää myös eläimen isän perimän sisältävää tumman DNA:ta. Sitä voidaan käyttää moniin eri tutkimustarkoituksiin – vaikkapa jääkarhujen sukupuun piirtämiseen.

”Uusi menetelmä on erinomainen lisä tutkijoiden työkalupakkiin. Se helpottaa tutkimusaineiston keräämistä huomattavasti, sillä eläimiä ei tarvitse jäljittää ja rauhoittaa näytteiden ottamista varten. Meidän ei tarvitse edes nähdä itse eläintä, tarvitsemme vain sen jäljet”, Lancaster toteaa.

Lumesta laboratorioon

Perinteisesti jääkarhututkimus on vaatinut paljon: on tarvittu helikopteria, useita asiantuntijoita eläinlääkäristä tutkijoihin,

laitteiden kuljetusta ja runsasta määrää työntunteja – sekä tietenkin paksua lompakkoa. Siihen verrattuna lumijälkien kerääminen onnistuu huomattavasti helpommin ja edullisemmin. Käytännön työhön tarvitaan vain kauha ja muovipussi. Kun lumijälki on kauhottu pussiin, se kuljetetaan laboratorioon, sulatetaan, ja sulamisvedestä eristetään tassuista irronneet ihosolut ja DNA. Vaikka laboratoriotyöhön tarvitaan alan ammattilaisia ja oikeanlaisia laitteita, voivat näytteiden keräämiseen luonnosta osallistua myös muut kuin ammattitutkijat.

”Lumijälkiä voivat kerätä esimerkiksi paikalliset asukkaat”, sanoo toinen tutkimusryhmän jäsen, WWF USA:n arktisen ohjelman johtaja **Elisabeth Kruger**. Hänen mukaansa tiedämme edelleen jääkarhuista aivan liian vähän – osin juuri siitä syystä, että kenttätööhön on vaadittu runsaasti osaamista ja kallista kalustoa.

”Vaikka jääkarhu on ulkonäöltään tuttu ihmisille ympäri maailman, on edelleen hämmästyttävää huomata, miten vähän me siitä oikeastaan tiedämme. Tutkimustiedon

vajavaisuudet ovat yksi syy siihen, ettemme tiedä esimerkiksi jääkarhujen lukumäärää kovinkaan tarkasti. Lumijälkien DNA-tutkimus auttaa lisäämään tärkeää tietoa muun muassa jääkarhujen liikkeistä, geneettisestä vuorovaikutuksesta ja käytöksestä.”

Tassunjälkien CSI

Uuden menetelmän kehittämiseksi tutkijat keräsivät lumijälkiä kolmelta kylmiin olosuhteisiin sopeutuneelta suurpedolta: jääkarhulta, ilvekseltä ja lumileopardilta. Jotta tutkimusaineistosta saatiin kattava, näytteitä kerättiin luonnonvaraisten eläinten lisäksi myös vankeudessa eläviltä yksilöiltä. Osan niistä tutkijat keräsivät Ranuan eläinpuiston jääkarhuilta ja ilveksiltä.

Lumijälkitutkimusta voi verrata CSI-televisiosarjoista tuttuun rikospaikkatutkimukseen. Sen avulla voidaan saada hyvinkin tarkkoja tietoja paitsi jäljet jättäneestä eläimestä, myös esimerkiksi siitä, mitä eläin on viimeksi syönyt. Kun petoeläin käsittelee saalistaan – esimerkiksi jääkarhu hyljettä – saaliseläimen ihosoluja tarttuu saalistajan tassuihin. Niiden avulla voidaan selvittää saaliiksi jääneen eläimen laji.

”Ilmastonmuutoksen edetessä jääkarhujen arktinen elinympäristö muuttuu vauhdilla. Suojelutoimien suunnittelun kannalta tieto niiden käyttämästä ravinnosta on äärettömän tärkeää”, sanoo Kruger.

Nyt kehitetty menetelmä ei korvaa aiempia, mutta kasvattaa tutkijoiden mahdollisuuksia kerätä vahvaa tietoa suojelun tueksi. On mahdollista, että nyt kehitettyä menetelmää voidaan jatkossa hyödyntää muidenkin lumessa elävien lajien tutkimisessa.

”Toivomme tietenkin, että menetelmä otetaan laajasti käyttöön tieteellisen tutkimuksen työkaluna, jotta saisimme mahdollisimman paljon lisää tärkeää tietoa maapalloa kanssamme asuttavista lajeista”, sanoo Lancaster. ■

- WWF:n ja tutkijoiden kehittämä tutkimusmetodi on tiettävästi maailman ensimmäinen, jolla runsaasti tietoa sisältävää tumman DNA:ta on kyetty tutkimaan lumesta kerättyistä jälkinäytteistä.
- Menetelmä auttaa keräämään lisää tietoa etenkin kylmien alueiden lajeista. Ilmaston lämpeneminen uhkaa useita arktisia lajeja ja niiden elinympäristöjä.
- Tutkimusartikkeli *Capturing environmental DNA in snow tracks of polar bear, Eurasian lynx and snow leopard towards individual identification* julkaistiin *Frontiers in Conservation Science* -lehdessä joulukuussa 2023.

Lumiset talvet eivät ole Saimaalla itsestäänselvyys. Tämän tietää WWF:n aluevastaava Ismo Marttinen, joka on kolannut saimaannorpalle apukinoksia jo kymmenen vuoden ajan.

Saimaannorpan

LUOTTOSUOJELIJA

TEKSTI JA KUVA MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ

Saimaannorppien siirrot, surulliset kalanpyydyskuolemat ja sadan kuutin syntymä. Erittäin uhanalaisen saimaannorpan kuluneeseen vuoteen on mahtunut paljon käännteitä, joita WWF:n aluevastaava Ismo Marttinen on seurannut läheltä.

Mitä kuuluu Tuukka-norpalle, joka siirrettiin viime vuonna Saimaan Pihlajavedeltä eteläiselle Saimaalle? Sen haluaisi tietää **Ismo Marttinenkin**, joka toimi toukuussa kenttäpäällikkönä kahden norpan, Tuukan ja Amalian, siirroissa. Siirroilla tähdättiin norppien perinnöllisen monimuotoisuuden vahvistamiseen.

Norpille laitettiin siirron yhteydessä satelliittiseurantalaite, joka Tuukalla irtosi pian siirron jälkeen. Se kuitenkin tiedetään, että Tuukka jäi uudelle alueelleen juuri sinne, missä Marttinenkin WWF:n aluevastaavana liikkuu.

”Odotan jo kevättä, jolloin toivon mukaan tunnistamme Tuukan joko livenä tai riistakamerakuvasta. Sitä, olisiko Tuukka voinut saada heti siirtojen jälkeisenä keväänä jälkikasvua, ei todennäköisesti vielä saada tietää. Kolovedelle siirretystä

Amaliasta sen sijaan tällaisia tietoja uskaltaa jopa odottaakin”, Marttinen sanoo.

Saimaannorppien siirto oli Marttiselle uudenlaista suojelutyötä, vaikka hän on auttanut saimaannorppia jo kunnioitettavasti 45 vuotta. Mikä sen sijaan ei valitettavasti ole uutta, ovat norppien hukkumiset kalaverkkoihin. Viime vuonna jopa yhdeksän kuuttia kuoli kalanpyydyksiin tehden tilastosta synkemmän kuin useana aiempana vuonna. Marttisen yhtenä tehtävänä eteläisellä Saimaalla on pitää huolta, että itseksään ajelehtivat haamuverkot eivät ainakaan norppia saalistaisi.

Myös ilmastonmuutoksen aiheuttama talvien lämpeneminen ja talvisateiden lisääntyminen aiheuttaa jatkuvaa huolta.

”Nyt on ollut onneksi hyvä lumitalvi, mikä ennustaa toista hyvää norppavuotta peräjälkeen. Ei ole kuitenkaan itsestään-

selvyys, että tällaisia talvia tulee”, Marttinen toteaa.

Koska talvien olosuhteet voivat vaihdella, saimaannorpille kolataan apukinoksia pesinnän turvaamiseksi Metsähallituksen koordinoimana. Näin on toimittu jo 10 vuotta, ja tulokset ovat vakuuttavia: huonoina lumitalvina jopa 80–90 prosenttia kuuteista on syntynyt ihmisten rakentamiin apukinoksiin.

”Vuonna 2020 talvi oli niin vähäluminen, että lunta tiputeltiin kallioiden päältä kinokseen, jotta norpille saataisiin edes jonkinlaisia asumuksia kasaan”, Marttinen muistelee.

Suojelutoimet ovat turvanneet sitä, että erittäin uhanalaisen saimaannorpan kanta on saatu pysymään kasvussa. Viime vuonna kuutteja syntyi ennätyselliset 100, ja kaikkiaan norppia ui Saimaassa nykyisin arviolta 480 yksilöä. ■

Kun sataa SYNTYMÄLUMI

TEKSTI MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ • KUVA KAISA MALIN

WWF:n perinteinen saimaannorpan pesimärauhan julistus sai uuden muodon 30 vuoden jälkeen. Kirjailija Henriikka Tavi uudisti tekstin, joka iloitsee syntyvistä kuuteista mutta muistuttaa myös norpan elämän uhkista.

Erittäin uhanalainen saimaannorppa pesii helmi-maaliskuussa, jolloin kuutti syntyy emon lumikinokseen kaivamaan pesään. Ihmisen aiheuttama häiriö voi kuitenkin olla pesinnälle uhka. Jotta Saimaan rantakinokset muistettaisiin jättää pesimäaikana rauhaan, WWF julistaa joka talvi saimaannorppille pesimärauhan.

Pesimärauha julistettiin tänä vuonna 31. kertaa. Uudelle vuosikymmenelle siirtyessään julistusteksti sai uuden muodon palkitun kirjailijan **Henriikka Tavin** kynästä. Tavi on tarkastellut saimaannorppaa teoksissaan aiemmin, ja teksti pohjautuukin osittain librettoon, jonka hän kirjoitti **Tiina Myllärisen** sävellykseen ”Pinnan alla” (2023).

”Pesimärauhan julistustekstin asu on nyt modernisoitu, mutta ydinsanoma on yhä sama: norppaa ei saa häiritä pesimäaikana”, Tavi kertoo.

Kuuttien syntymä luo toivoa uhanalaisen lajin selviytymisestä. Selviytyminen ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys: norpan elinot ovat huonontuneet, ja ilmastonmuutos tekee talven ja lumen tulosta epävarmaa. Myös Tavin tekstissä on läsnä norpan elämän synkempi puoli.

”Runossa on pieniä vihjeitä siitä, että rauha julistetaan maailmassa, jossa luonto on särkyneempi”, hän sanoo.

Taville saimaannorppa on aiheena inspiroiva. Laji herättää paljon intohimoja ja voimakkaita tunteita ja sitä myös inhimillistetään. Mutta pystymmekö me todella näkemään, millaisena eläin todellisuutensa kokee?

”Monet eläimet, kuten koirat ja norpat, ovat meille ihmisille tietyllä tavalla läheisiä ja tuttuja, mutta emmehän me silti tiedä, miten ne asiat kokevat. Inhimillinen kieli ei ulotu alueelle, missä ihminen pystyisi kertomaan eläimestä ikään kuin siitä itsestään käsin.”

Eräs kirjallisuudessa laajemminkin käytävä keskustelu eläimistä kirjoittaessa käsittelee eläimestä käytettävän persoonapronominin valintaa. Onko eläin ”hän” vai ”se”?

”Hän-pronominin valinta on pieni kielellinen ele, joka kuitenkin avaa katsetta laajemmalle. Valinnalla voidaan muistuttaa, että myös eläimillä on tietoisuus ja tuntoisuus. Aika moni kirjoittaja valitsee nykyään pronominin ”hän”.” ■

Katso ja kuuntele pesimärauhan julistus:

TÄLLÄ PALSTALLA
ASiantuntijamme
Yrittävät vastata
vaikeisiin kysymyksiin
ymmärrettävästi.

EU on auttanut

SUOMEN LUONTOA

TEKSTI JOONAS FRITZE

Miksi EU-vaaleissa on tärkeää äänestää?

EU on tuonut paljon hyvää Suomen luonnon- ja ympäristönsuojeluun. Kesäkuussa valittavat EU-parlamentaarit ovat päättämässä asetuksista ja direktiiveistä, jotka tulevat osaltaan ohjaamaan Suomenkin lainsäädäntöä.

Miltä vaalien asetelma näyttää luonnonsuojelijan näkökulmasta?

Viime EU-vaaleissa ympäristömyönteiset ehdokkaat ja puolueet saivat vaalivoiton, minkä seurauksena EU loi niin sanotun Green Dealin eli kunnianhimoisen vihreän kehityksen ohjelman. Tänä keväänä tilanne näyttää huonommalta luonnon ja ympäristön kannalta: tyypillisesti ympäristönsuojelua jarruttavat oikeistopopulistiset puolueet ovat nostaneet kannatustaan monessa jäsenmaassa, mikä voi näkyä myös EU-vaaleissa.

Mitä hyvää EU on tuonut Suomen luonnon- ja ympäristönsuojeluun?

Tuore esimerkki EU:n hyvästä ympäristölainsäädännöstä on paljon keskustelua herättänyt ennallistamisasetus. Vaikka asetus heikkeni komission alkuperäisestä ehdotuksesta, tarvitsemme ennallistamisasetusta luontokadon pysäyttämiseksi. Asetus velvoittaa jäsenmaita ennallistamaan ihmisen heikentämiä elinympäristöjä.

Toinen erinomainen esimerkki on metsäkatoasetus. Viime vuonna voimaan astunut asetus kieltää metsäkatoa aiheuttavien tuotteiden myynnin EU:n alueella. Asetuksessa määritellään metsäkatoriskituotteiksi kahvi, kaakao, soija, palmuöljy, naudanliha, puu- ja paperituotteet sekä kumi. Yritysten tulee jatkossa pystyä osoittamaan, ettei näiden tuotteiden tuotantoketjussa ole tuhoutunut metsää.

Jos mennään kauemmas historiaan, Suomessa on suojeltu kohtuullisen kattava verkosto merkittäviä luontoalueita EU:n luonto- ja lintudirektiivin ansiosta. Natura 2000 -verkosto luo pohjan luonnonsuojelulle koko Euroopassa. Myös esimerkiksi suurpetojen tilanne voisi olla huomattavasti huonompi ilman EU:ta.

EU on tuonut luonto- ja ympäristöasioiden hoitoon myös pitkäjänteisyyttä. EU tarjoaa selkeät tavoitteet ja lainsäädännön, jotka ohjaavat Suomenkin toimintaa. Lisäksi EU:n kautta tulee merkittävästi rahoitusta ympäristö- ja

luonnonsuojelutyöhön Suomessa. Esimerkiksi saimaannorppaa suojellaan ison EU-rahoitteisen LIFE-hankkeen avulla.

Mikä EU:n ympäristöpolitiikassa toimii huonosti?

EU:n komissio on tehnyt viime vuosina monia hyviä aloitteita, jotka toteutuessaan olisivat parantaneet luonnon tilaa. Haasteeksi on muodostunut usein se, että komission aloitteet eivät ole edenneet lainsäädännöksi tai ovat vesittyneet EU-parlamentin, komission ja jäsenmaiden neuvotteluissa. Tämä johtuu siitä, että jäsenmaat ovat ottaneet monessa tapauksessa huomattavasti komissiota kielteisemmän kannan. Yksi esimerkki on Sustainable food systems -asetus, joka olisi toteutuessaan muokannut ruokajärjestelmiä kestävämmiksi EU:n alueella. Asetus ei kuitenkaan ole edennyt.

Lisäksi EU:kaan ei ole suojassa populismin nousulta. Viime joulukuussa Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen esitti EU:n jäsenmaille, että suden suojelutasa Bernin sopimuksessa eli Euroopan luonnonsuojelusopimuksessa tulisi laskea. Vetosimme EU:n jäsenmaita hylkäämään poliittisesti motivoitun ehdotuksen, jonka tueksi ei löydy tieteellistä näyttöä.

Mitä enemmän ääniä ympäristömyönteiset ehdokkaat ja puolueet saavat, sitä vahvemmin voimme luottaa siihen, että EU edistää jatkossa ympäristön ja luonnon suojelua. ■

© LAURA KARIN / WWF

"EU-VAALEISSA VAIKUTETAAN MYÖS SUOMALAISEN LUONNON SUOJELUUN", SANOO WWF:N SUOJELUJOHTAJA JA TULEVA PÄÄSIHTEERI JARI LUUKKONEN.

TÄLLÄ PALSTALLA
PÄÄSEVÄT ÄÄNEEN
IHMISET, JOTKA
SUOJELEVAT LUONTOA
KENTÄLLÄ.

Meriajokasniityissä on

VALTAMEREN RYTMII

TEKSTI HEIDI VOLOTINEN • KUVAT JUHA SYVÄRANTA

Meriajokkaiden siirtoistutus on kuin vedenalaista puutarhanhoitoa Itämeren hyväksi. Tutkimussukeltajana ja Alleco Oy:n vanhempana asiantuntijana toimiva Juha Syväranta kertoo, minkälaisista on työskentely veden alla.

”Vahva suhde luontoon rakentui jo varhain lapsuudessa luontokuvaamisen ja lintuharrastuksen kautta. Seurasin myöhemmin lintumiesten jalanjälkiä Pohjois-Norjan Varanginvuonolle, missä veteen sukeltavat kiislat johdattivat minut syvälle vedenalaiseen maailmaan: heräsi ajatus, voisiko lintuja kuvata vedenpinnan alapuolelta. Seuraavana kesänä kävin laitesukelluskurssin ja hankin vedenalaisikameran, ja biologian opintojen lopulla kouluttauduin tutkimussukeltajaksi. Olen kiislalle, sielunlinnulle, kiitollinen johdattamisesta ammattiini.

Avasin tämän vuoden sukelluskauden jo helmikuun alussa. Meriajokasniityt huljuivat talvisessa meressä kauniisti, niissä on valtameren rytmi. Meriajokas on Suomen merialueen ainoa selkeästi mereinen, suolaisen veden putkilokasvi, joka viihtyy avoimilla hiekkapohjilla. Vedenalainen maisema on vaikuttava: hiekkään piirtyneitä dynaamisia aaltokuvioita seuraa meriajokkaiden muodostama vehreä puutarha, jonka juuret sitovat hiekan tiiviiksi patjaksi, elinympäristöksi pohjaeläimille ja suojaksi kalanpoikasille.

Itämeren alhaisen suolapitoisuuden vuoksi meriajokas elää meressämme sietokykynsä ääri rajoilla. Myös ilmastonmuutos ja Itämeren rehevöityminen ovat uhka pehmeän pohjan luontotyypeille, kuten meriajokas- ja näkinpartaisniityille. Olemme tehneet WWF:n RANKKU-hankkeessa meriajokkaan siirto-

istutuksia tukeaksemme Itämeren avainlajin elinvoimaisuutta. Se on kuin vedenalaista puutarhanhoitoa: siirrämme hankealueelle meriajokkaiden istukkaita, joiden kasvamista ja juurtumista uudelle kasvupohjalleen käymme myöhemmin seuraamassa. On palkitsevaa nähdä, kun istuttaminen tuottaa tulosta.

Itämeren matalassa suolavesiympäristössä meriajokas lisääntyy kasvullisesti kloonautuen. Kasvustot voivat olla jopa tuhansia vuosia vanhoja, eli ne saattavat olla tiettyjen syvänmeren korallien ohella vanhimpia organismeja Suomessa, Australiassa ja Väli-merellä.

Meriajokkaiden siirtoistutus on pienen skaalan käsin tehtyä luonnonsuojelutyötä, jossa onnistuminen antaa toiveikkuutta. Suuressa kuvassa on kuitenkin merkittävää, että Suomenlahden ja Saaristonmeren olosuhteet pysyvät hyvinä. Kyse on siitä, kuinka paljon meriluonnon ympäristöä häviää tai menetetään. Esimerkiksi meriajokas tarvitsee yhteyttäkseen kirkasta vettä, eli rehevöitymistä ja veden samentumista aiheuttavien maa- ja metsätalouden valuma-alueiden ongelmien ratkaisuun tarvitaan viisaita päätöksiä.

Luonnonsuojelussa täytyy jatkaa työn tekemistä silloinkin, vaikka tuntisi taistelevansa tuulimyllyjä vastaan. Vaikka isot mittarit näyttävät huonoa suuntaa, voidaan ratkaisuille saada kipinää pienistäkin onnistumisista.” ■

Tuoreita

ONNISTUMISIA

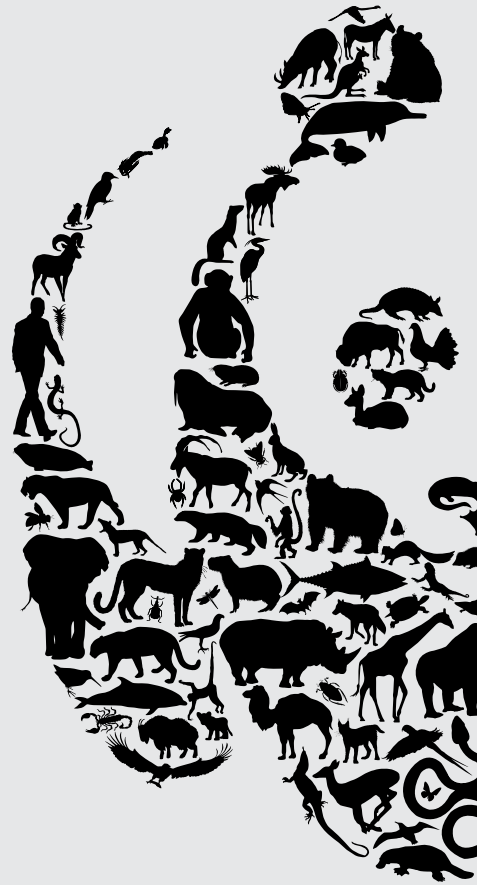
Kiitos tuestasi! Nämä ajankohtaiset onnistumiset eivät olisi mahdollisia ilman tukijoitamme ja pitkäjänteistä luonnonsuojelutyötämme. Löydät lisää onnistumistarinoita osoitteesta wwf.fi/suojelusaavutukset.

Viherpesu kieltoon EU-maissa

EU-parlamentti hyväksyi direktiivin, joka kielittää harhaanjohtavat viherväittämät tuotteiden markkinoinnissa koko EU:n alueella. Käytännössä katteettomat lupaukset esimerkiksi tuotteiden ympäristöystävällisyydestä, ekologisuudesta tai ilmastoneutraaliudesta katoavat tuotepakkauksista. Jäsenmaiden neuvoston tulee antaa vielä lopullinen kanta parlamentin hyväksymään lakitekstiin, minkä jälkeen jäsenmaat vievät direktiivin kansalliseen lainsäädäntöön. Selvitimme jo vuosina 2021 ja 2022 hiilineutraalisuuväittämien käyttöä tuotteiden kuluttajamarkkinoinnissa. Selvityksessä nousi esiin selvä huoli ilmastoon liittyvien, harhaanjohtavien lupauksen käyttämisestä tuotteiden myynnin edistämiseen.

© JOHANNES SIPPONEN

Sierilän arvokas luonto pelastui

Sierilän voimalaitoshanke jää toteutumatta, eikä alueen arvokas luonto ole enää vaarassa. Noin 20 kilometriä Rovaniemen kaupunkikeskustasta Kemijoen yläjuoksulle päin kaavailtu voimalaitos olisi aiheuttanut merkittävää luontokatoa sekä vaikeuttanut pyrkimyksiä parantaa pohjoisen suurjoen tilaa ja uhanalaisten vaelluskalojen

olosuhteita. Sierilän hankevalmistelu ehti kestää vuosikymmeniä. Poikkeuksellisen rikkaan luontokokonaisuuden ympäristövaikutusten arviointia kuitenkin toteutettiin puutteellisesti. Yhdessä muiden järjestöjen kanssa vetosimme Kemijoki Oy:n hallitukseen suunnitelmien hylkäämiseksi.

© TARA CLARK / UNPLASH

© SEPPÖ KERÄNEN / WWF

Naalinsuojelu sai tunnustusta

Naalin palauttaminen Suomen luontoon sai joulukuussa kunniamaininnan Paras luontoteko -kilpailussa, jonka järjesti Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Suomen kansallinen komitea. Saimme palkinnon yhdessä naalikannan seurannasta ja suojelusta Suomessa vastaavan Metsähallituksen kanssa.

Naalin neljän pesinnän tulos Suomessa oli viime vuonna historiallinen, mutta yhteensä Ruotsin, Norjan ja Suomen alueilla pesintöjä oli heikosti. Notkahduksesta huolimatta naalilla menee pohjoisessa paremmin kuin pitkään aikaan. Naalikanta on kasvanut erityisesti alueilla, joilla suojeluun on satsattu.

YK:n ilmastokokouksesta toivoa ilmastotavoitteiden saavuttamiseen

© LAUREN DUVEL / WWF

Dubaissa järjestetyn YK:n ilmastokokouksen (COP28) kaksi suurinta edistysaskelta olivat ilmastovahinkojen ja -menestysten korvaamiseen keskittyvän rahaston käynnistäminen sekä kaikkien 196 maan hyväksymä kirjaus fossiilisten polttoaineista irtautumisesta koko maailmassa. Fossiilisten polttoaineiden rooli ilmastokriisiin kiihdyttäjänä nostettiin ensi kertaa ilmastokokousten lähes kolmen vuosikymmenen historiassa loppupäätelmiin. Osallistuimme kokoukseen tarkkailijajäsenenä, muistuttaen maiden päättäjiä siitä, että ilmastokriisi ja luontokato on ratkaistava yhdessä.

© REETTA PASANEN / WWF

Kasvipohjaisen ruuan yhdistys perustettiin

Suomeen perustettiin kasvipohjaisen ruuan Pro Vege -yhdistys, jonka tarkoituksena on edistää kasvipohjaisen ruuan kehitystä ja kasvua kotimaassa. Yhdistys tuo esiin ruokajärjestelmän kytkeytymistä ilmastomuutokseen, luontokatoon, ruokakulttuuriin ja terveyskysymyksiin. Keskeinen tavoite on tehdä kasvipohjaisesta ruuasta houkuttelevaa mahdollisimman monelle. Yhdistyksessä on mukana elintarvikealan yrityksiä, muita ruoka-alan toimijoita sekä suurimmat päivittäistavaraketjut S-ryhmä, K-ryhmä ja Lidl. Olimme keskeisesti mukana yhdistyksen perustamisessa.

Yritysten on ryhdyttävä YMPÄRISTÖAKTIVISTEIKSI

Elämän monimuotoisuus on ennennäkemättömän paineen alaisena, kun ihminen on valjastanut koko planeetan palvelemaan omia tarkoituksiaan. Arviolta miljoona lajia on maailmanlaajuisesti vaarassa kuolla sukupuuttoon. Myös Suomessa lajien uhanalaistuminen jatkuu ja luontotyypeistä lähes puolet arvioidaan uhanalaisiksi.

Ihmisen tuhovoima vaarantaa koko ekosysteemien selviämisen ja samalla se vaarantaa ihmisen oman hyvinvoinnin. Maailman talousfoorumi on nostanut luontokadon ilmastokriisin lisäksi maailmantaloutta vakavimmin uhkaavien riskien kärkeen. Ilmastomuutos ja luontokato kiihdyttävät toinen toistaan ja ne on pyrittävä ratkaisemaan yhdessä. Jos yritetään ratkaista vain toinen, epäonnistutaan molemmissa.

Yritykset, sijoittajat ja rahoittajat ovat viimeisten vuosikymmenten aikana heränneet ilmastokriisin vakavuuteen, ja suomalaiset yritykset ovat nousseet eturintamaan ilmastokriisin torjumisessa. Läpi urani politiikassa juuri elinkeinoelämä vetosi toistuvasti päättäjiin tiukan ilmastolinjan puolesta. Luontokatoa torjuvien toimien kohdalla tilanne oli kuitenkin toinen.

Ilmastomuutoksen vakavuutta kieltää enää harva, mutta luontokadon vakavuutta ei suomalaisessa politiikassa vielä ymmärretä. Luonnon tilaa aidosti parantavia uudistuksia on hyvin vaikea viedä eteenpäin. Siksi Suomen luontokadon pysäyttämiseen kaivataan johtajuutta muualta yhteiskunnasta. Kuten ilmastotoimissa, katse kääntyy taas suomalaisiin yrityksiin.

Yritysten rooli yhteiskunnassa on muuttunut. Pelkkä taloudellinen menestys ei enää riitä. Tulevaisuuden menestyjät ja selviytyjät ovat niitä, jotka ottavat aktiivisen roolin talouden sovittamiseksi luontomme kantokyvyn rajoihin. Satamien ja varustamoiden on nähtävä itsensä merten suojelijoina ja rakennusalan yritysten toiminnan on lisättävä viherpintaa. Maatalousyrittäjien on otettava johtajuus pölyttäjäkadon pysäyttäjänä ja metsätalouden on pidettävä vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelua omana prioriteettinaan. Energiateollisuuden on johdettava patojenpurkutalkoita ja kaivosteollisuuden on puolustettava tiukasti suojelualueiden koskemattomuutta.

EMMA KARI ON ENTINEN YMPÄRISTÖMINISTERI JA NYKYINEN TOIMITUSJOHTAJA.

Suomalaiseen yrittäjyyteen on kuulunut ajatus siitä, että maatalo on jätettävä paremmassa kunnossa perillisille kuin missä sen on itse saanut. Taustalla on ajatus siitä, että me emme tee työtä vain itsemme takia. Me teemme työtä, jotta meidän jälkeemme tulevilla olisi asiat paremmin. Toiminnassa luonnon monimuotoisuuden puolesta on kyse juuri tästä. Vastuu luontokadon pysäyttämisestä vuoteen 2030 on yhteinen.

Jos katsomme ympäristökriisiä yritysten näkökulmasta, on yhtälö yksinkertainen. Kaikki talouden arvoketjut alkavat luonnosta. Talouden perustan murentuessa, murenevat myös yritystoiminnan edellytykset. Yritykset, jotka ryhtyvät toimiin luontokadon torjumiseksi, toimivat paitsi planeetan ja ihmiskunnan puolesta, myös oman yritystoimintansa puolesta. Lähtökohhta on hyvä, sillä Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n teettämän kyselyn mukaan suomalaiset yritykset ymmärtävät hyvin luontokadon merkityksen.

Luontokato uhkaa yrityksiä, taloutta ja koko ihmiskuntaa. Jos ymmärrämme näiden riskien vakavuuden, ymmärrämme, että niiden ohittaminen ei ole vaihtoehto. Ja juuri suomalaisille yrityksille sopii ratkaisijan rooli. ■

Paistetut TOFUNUDELIT

Annoksia: 4
Valmistusaika: 25 min

Thaimaalaisen pad thain hengessä syntyvä nuudeliannos valmistuu pikaisesti.

RUOKAVALINNOILLA ON MERKITTÄVÄ VAIKUTUS ILMASTOON JA LUONNON MONIMUOTOISUUTEEN.

LISÄÄ RESEPTJÄ:
wwf.fi/reseptit

*Tilaa WWF:n maksuton ruokakurssi sähköpostiisi:
wwf.fi/ruokakurssi*

Ainekset

250 g marinoitua tofua tai maustettua tempeä
300 g kaalia (kiinankaali tai paksoi)
3 porkkanaa
3 valkosipulinkynttä
1 punainen chilipalko
1 dl kevät- tai ruohosipuli-silppua
1 dl cashewpähkinöitä
200 g nuudelia

3 rkl rypsiöljyä
2 rkl seesamiöljyä
1 limetti

Kastike

¾ dl tamarinditahnaa (esim. Spice up)
¾ dl sokeria
½ dl soijakastiketta

Valmistusohje

1. Kuutioi tofu, viipaloi kaali. Kuori ja leikkaa porkkanat tikuiksi. Hienonna valkosipuli, chili, kevät- ja ruohosipuli ja pähkinät.
2. Keitä nuudelit pakkauksen ohjeen mukaan. Valuta nuudelit, huuhtelee kylmällä vedellä ja jätä siivilään valumaan.
3. Sekoita kastikkeen ainekset.
4. Kuumenna rypsiöljy isossa paistinpannussa. Paista sipuleita ja chiliä muutama minuutti. Lisää tofu, kaali ja porkkana. Jatka paistamista sekoitellen muutama minuutti lisää.
5. Lisää pannulle nuudelit. Sekoita joukkoon 2/3 kastikkeesta. Viimeistelee kevät- ja ruohosipulilla, pähkinöillä ja limetillä. Lusikoi päälle seesamiöljy ja loput kastikkeesta.

Kumminurkka

Pääpalkintona kolme
10 000 euron
lahjakorttia!

Kilautetaan kummille!

Puhelimeen vastasi **Anni**, joka on ollut WWF:n yleiskummina vuodesta 2009.

Mikä on saanut sinut pysymään kummina jo 15 vuotta? ”Tässä ajassa luonnonsuojelu on erityisen tärkeää. Tuntuu, etteivät päättäjät tee tarpeeksi. Haluan tukea WWF:n kaltaista suurta luonnonsuojelujärjestöä, joka saa muutosta aikaan.”

Mikä on lempipaikkasi luonnossa ja miksi? ”Ehdottomasti kotiseutu-ni Utsjoen alue ja ylipäätään saamelaiden alueet. Myös muut perinteiset Suomen talvimaisemat ovat minulle tärkeitä.”

Millaisia terveisiä haluaisit lähettää muille kummeille? ”On tärkeää, että meitä on paljon. Pienistä rahasummista muodostuu suuri kokonaisuus, ja yhdessä voimme auttaa.”

Miksi valitsit juuri WWF-kummiuden? ”Minulla ei ollut mitään tiettyä kohdetta, mikä olisi minulle ylitse muiden. Ajattelin, että rahaa on hyvä antaa sinne, missä sitä tarvitaan eniten.”

Tukijapalvelu

Puhelin: 040 192 3112,
avoinna arksin klo 9–16
Sähköposti: tukija@wwf.fi
wwf.fi/tukijapalvelu

Osoite: WWF Suomi, tukijapalvelu,
Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
Lahjoitustili:
FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH
MobilePay-lahjoitusnumero: 24620

© ANNI TÄSKINEN / WWF

Osallistumalla arpajaisiin suojelet saimaannorppaa!

Tänä vuonna Norppa-arpajaisten pääpalkintona on kolme 10 000 euron arvoista S-ryhmän lahjakorttia. Palkintojen joukosta löytyy myös esimerkiksi Helkaman sähköpyörä ja Finnkinon lippupaketti. Näiden lisäksi sinua odottaa yli 84 000 voitto-

mahdollisuutta! Lunastamalla arvat osallistut saimaannorpan suojeluun. Arpajaisista saadut tulot ovat merkittävä lisä kotimaan suojelutyöhömmö. Jos arvat eivät tipuneet postiluukusta, voit osallistua osoitteessa wwf.fi/norppa-arpajaiset.

Helsingin kansainvälisen koulun oppilaat jo toistamiseen NORPAN SUOJELIJOINA

© LAURA CAZORLA ORTIZ

Helsingin kansainvälisen koulun toisella luokalla saimaannorpan suojelua voi pitää jo vuosittaisena perinteenä. Viime vuoden tapaan oppilaat myivät värikkäitä, itse askartelemiaan kirjanmerkkejä kerätäkseen varoja saimaannorpan suojeluun. WWF:n yksityisvarainhankinnan johtaja **Tarja Hakala** vieraili koululla kertomassa tuoreita uutisia saimaannorpan suojelusta. Oppilaat esittivät ensin oivaltavia kysymyksiä suojelutyöstä ja luovuttivat sitten komean 357 euron shekin WWF:lle. Suurkiitokset International School of Helsinki saimaannorpan suojelutyön tukemisesta!

KURKKAA KAUPPAAN!

WWF-TUOTTEITA
OSTAMALLA TUET
TYÖTÄMME LUONNON
HYVÄKSI.

Panda-huppari

Pehmeä ja laadukas huppari on kuin halaus, joka lämmittää kevättalvella! Pure Wasten valmistama huppari on kierrätyskuidusta valmistettu ja erittäin kestävä. kauppa.wwf.fi

© ANNI TÄSKINEN / WWF

Hyvinvoiva Itämeri

HÄÄLAHJAKSI

TEKSTI SAANA HELMI • KUVA BENJAMIN ÅBERG

Pirita ja Benjamin Åberg vihittiin viime itsenäisyyspäivänä merenrannalla. Perinteisten häälahjatoiveiden sijaan parilla oli juhlavieraille toisenlainen pyyntö: suojella Itämerta. WWF:n Oma keräyksen kautta vieraat saivat lahjoittaa Itämeren suojelelulle.

Helsinkiläiset Pirita ja Benjamin Åberg juhlivat häitään viime joulukuussa. Kaksikko tiesi heti haluavansa ohjata juhlavieraiden muistamiset hyväntekeväisyyteen. WWF:n Oma keräyksen kautta pari perusti hääkeräyksen Itämeren suojelemiseksi.

”Meillä on kaikki hyvin, mutta maailmantilanne on huolestuttava. Halusimme muuttaa oman onnemme avunannoksi sitä tarvitseville. Itämerikeräyksen lisäksi perustimme toisen järjestön kautta keräyksen Ukrainan lapsille”, Benjamin Åberg kertoo.

WWF:n Oma keräyksen kautta voi kerätä rahaa yhdeksälle eri luontokohteelle. Meren rannalla asuville Åbergeille Itämeri oli helppo valinta. Kaksikon harrastuksiin kuuluu melonnan ja uimisen lisäksi vastarannalla asuvan haikaran puuhastelun seuraaminen.

”Näemme meren joka aamu ensimmäisenä herätessämme, ja seuraamme meriluonnon vaiheita jokaisena vuodenaikana. Oma laiturini on meille tärkeä paikka, mutta millä tahansa rantakalliolla tun-

nemme olomme kotoisaksi”, Pirita Åberg kuvailee.

Hääpari käytti Oma keräystä ensimmäistä kertaa. Kun läheisten lahjoituksia alkoi tulla, Åbergit tunsivat suurta kiitollisuutta. Positiivinen palaute keräyksestä tuntui erityisen hyvältä.

”Jokainen pystyi lahjoittamaan sen verran kuin itsestä tuntui sopivalta, tai myös jättää lahjoittamatta, jos siihen ei juuri silloin ollut varaa. Pidimme siitä, että lahjoituksen pystyi tekemään joko anonymisti tai henkilökohtaisten tervehdysten kera”, Benjamin sanoo.

Kuka tahansa voi suojella luontoa Oma keräyksen avulla, ja pienikin yhteispanos on luonnolle äärimmäisen tärkeä. Varat ohjataan WWF:n suojelelutyöhön. ■

Näin teet Oma keräyksen

- 1 Mene osoitteeseen oma.wwf.fi
- 2 Valitse kohde ja luo oma keräyssivu
- 3 Kutsu ystäväsi mukaan jakamalla keräykseksi linkkiä
- 4 Näet lahjoitukset ja viestit heti omalla keräyssivulla

© RICHARD BARETT / WWF-UK

Jätä jälkesi MAAILMAAN

Tiesitkö, että yhä useampi haluaa testamentata omaisuuttaan luonnolle? WWF:n luontotestamentilla voit itse valita, millaisen lahjoituksen teet ja mitä haluat sillä suojeltavan.

Me WWF:llä suojelemme uhanalaisia lajeja ja niiden elinympäristöjä tukijoidemme avulla. Suomessa työskentelemme muun muassa monimuotoisten metsien ja vesistöjen eteen.

Kansainvälisissä hankkeissamme esimerkiksi kehitämme kestäviä elinkeinoja ja torjumme salametsästystä.

Lue sivuiltamme erilaisista testamenttauksen tavoista ja tilaa ilmainen materiaalipaketti. Voit myös jättää yhteydenottopyynnön, niin kerromme mielellämme lisää.

Tutustu luontotestamenttiin:
wwf.fi/testamentti